

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Навчально-науковий механічний інститут
Кафедра транспортних технологій і технічного сервісу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк

« ____ » _____ 2019 р.

02-02-66

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Work Program of the Discipline

Основи менеджменту

Fundamentals of Management

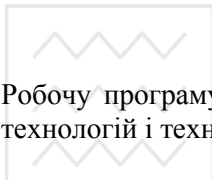
спеціальність	275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»
specialty	275 «Transport technologies (on road transport)»

Рівне – 2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи менеджменту» для студентів, які навчаються за спеціальністю 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)». – Рівне: НУВГП, 2019. – 18 с.

Розробники: Сорока В.С., доцент кафедри транспортних технологій і технічного сервісу, к.с.г.н., доцент
Дорошук В.О., старший викладач кафедри транспортних технологій і технічного сервісу
Толчанова З.О., доцент кафедри маркетингу, к.е.н., доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри транспортних технологій і технічного сервісу

Протокол від «22» травня 20 19 року № 9
Завідувач кафедри _____ М.Є. Кристопчук

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»

Протокол від «22» травня 20 19 року № 9
Голова науково-методичної комісії _____ М.Д. Швець

ВСТУП

Програма нормативної навчальної дисципліни «Основи менеджменту» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні категорії менеджменту: поняття організації та підприємства, функції та методи менеджменту, процес управління, комунікації і рішення в менеджменті, стилі керівництва, управління колективами.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Основи менеджменту» є складовою частиною циклу професійної підготовки студентів за спеціальністю 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)». Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів – «Основи маркетингу», «Планування діяльності автотранспортного підприємства», «Комп'ютерна техніка та програмування», «Основи теорії систем і управління», «Основи економіки транспорту», «Теорія ймовірності і математична статистика», «Транспортне право». Цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях, практичних заняттях, самостійної роботи та виконання поставлених задач.

Вимоги до знань та умінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України.

Анотація

Ринкова економіка більш вимоглива до керівників, ніж планова. У зв'язку з цим необхідна цілком нова концепція розвитку організації, яка була б життєздатна в нових господарських умовах.

Управлінська діяльність – один із найважливіших факторів функціонування й розвитку підприємств в умовах ринкової економіки. Ця діяльність постійно удосконалюється відповідно до об'єктивних вимог виробництва і реалізації товарів,

складності господарських зв'язків, підвищення ролі споживача у формуванні техніко-економічних та інших параметрів продукції. Тому вивчення дисципліни «Основи менеджменту» є важливим елементом в підготовці фахівців за спеціальністю 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)».

Курс «Основи менеджменту» носить міждисциплінарний характер, передбачає використання сучасних технологій навчання в рамках компетентнісного підходу.

Ключові слова: Управління, менеджмент, система, планування, організація, мотивація, контроль, комунікація, рішення.

Abstract

A market economy is more demanding of managers than planned. Therefore, a completely new concept of organization development is needed, which would be viable in the new economic environment.

Management activity is one of the most important factors in the functioning and development of enterprises in a market economy. This activity is constantly being improved in accordance with the objective requirements of the production and sale of goods, the complexity of economic ties, increasing the role of the consumer in the formation of technical and economic and other parameters of production. Therefore, the study of the discipline "Fundamentals of Management" is an important element in the training of specialists in specialty 275 "Transport technologies (on motor transport)".

The course " Fundamentals of Management " has an interdisciplinary character, envisaging the use of modern training technologies in a competency-based approach.

Key words: Management, management, system, planning, organization, motivation, control, communication, decision.

1. Опис програми навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 27 «Транспорт»	Нормативна дисципліна	
Модулів – 1	Спеціальність 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		2-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <i>не передбачене</i>		Семестр	
Загальна кількість годин – 150			
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 7	Рівень вищої освіти: бакалавр	30 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	10 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		100 год.	138 год.
Індивідуальні завдання: -			
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

- для денної форми навчання – 50%;
- для заочної форми навчання – 8,7%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Основи менеджменту» – формування системи знань про сутність і зміст менеджменту як філософії підприємницької діяльності в умовах ринкової економіки та конкуренції, розгляд форм і методів вітчизняного і світового досвіду менеджменту у виробничій діяльності, формування і розуміння основ управління організаціями, набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття управлінських рішень.

Завданням навчальної дисципліни «Основи менеджменту» є засвоєння теоретичних та організаційних основ менеджменту та управління організаціями, розуміння сутності організації та взаємозв'язку її внутрішніх елементів та зовнішнього середовища, розуміння системи методів управління, змісту процесів та технології управління, здійснення мотивування та контролю; засвоєння організації взаємодії та повноважень, прийняття рішень у менеджменті, інформаційного забезпечення процесу управління, керівництва та лідерства, стилів управління, ефективності управління.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: місце менеджменту в структурі управління та функціонування підприємства; принципи і функції менеджменту; види та характеристики організацій; методи менеджменту; методи прийняття управлінських рішень; управління трудовими колективами; управління організацією.

вміти: обґрунтувати стратегію та цілі організації; аналізувати зовнішнє та внутрішнє середовище підприємства; формувати структуру управління виробництвом; обґрунтувати ресурси діяльності підприємства; здійснювати мотивацію і контроль управлінських рішень; застосовувати методи менеджменту; налагоджувати комунікації в менеджменті.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Розвиток теорії і практики менеджменту

Тема 1. Менеджмент: сутність, розвиток та значення.

Сутність категорій управління та менеджменту. Коротка історія управління. Розвиток управлінської науки в Україні. Поняття функцій менеджменту. Сфери і рівні менеджменту.

Тема 2. Види підприємств та характеристика організацій.

Поняття організацій та їх види. Середовище організацій. Види підприємств в Україні. Об'єднання підприємств та їх характеристика.

Змістовий модуль 2.

Принципи та функції управління

Тема 3. Планування, як функція менеджменту.

Сутність поняття планування. Форми планування діяльності підприємств.—Процес стратегічного планування. Бізнес-планування.

Тема 4. Організація взаємодії як функція менеджменту.

Поняття організації взаємодії, делегування, відповідальності повноважень. Побудова організацій. Характеристика структур управління різних видів. Централізація і децентралізація управління.

Тема 5. Мотивація як функція менеджменту.

Поняття мотивації, класифікація та зміст мотиваційних теорій. Змістові теорії мотивації. Процесійні теорії мотивації. Форми мотивації праці. Матеріальне стимулювання праці.

Тема 6. Контроль як функція менеджменту.

Сутність поняття та види контролю. Процес контролю. Інформаційно-управлінська система контролю. Система контролю виробничих процесів.

Змістовий модуль 3. **Методи та технологія управління**

Тема 7. Загальна характеристика методів менеджменту.

Сутність методів менеджменту та їх класифікація. Економічні методи менеджменту. Організаційно-розпорядчі (адміністративні) методи менеджменту. Соціально-психологічні методи менеджменту.

Тема 8. Використання інформації в менеджменті.

Поняття і загальна характеристика комунікацій. Інформація та її види. Елементи та етапи комунікаційного процесу. Вдосконалення між особових і організаційних комунікацій.

Тема 9. Прийняття управлінських рішень.

Сутність управлінського рішення. Класифікація рішень. Вимоги до управлінських рішень. Етапи прийняття раціональних рішень. Методи обґрунтування та моделі прийняття управлінських рішень. Фактори, що впливають на прийняття рішень.

Змістовий модуль 4.

Керівництво підприємством, форми влади та впливу

Тема 10. Управління трудовим колективом.

Поняття трудового колективу. Етапи формування трудового колективу. Соціально-психологічні аспекти управління персоналом. Психологічна структура особистості. Соціально-психологічний стан колективу. Конфліктні ситуації, причини виникнення. Управління конфліктами в колективі. Культура управління.

Тема 11. Керівництво в організації.

Зміст керівництва підприємством. Форми влади і впливу. Поняття стилю керівництва та фактори, що впливають на його формування. Організація праці керівництва.

Тема 12. Організація управлінської праці.

Організація робочих місць управлінського персоналу. Організація умов праці управлінського персоналу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього го	у тому числі					усього го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд.	с.р.		л	п	лаб	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Розвиток теорії і практики менеджменту												
Тема 1. Менеджмент: сутність, розвиток та значення.	12	2	2	-	-	8	10,5	0,5	1	-	-	9
Тема 2. Види підприємств та характеристика організацій	9	2	-	-	-	7	9	-	-	-	-	9
Разом за змістовим модулем 1	21	4	2	-	-	15	19,5	0,5	1	-	-	18
Змістовий модуль 2. Принципи та функції управління												
Тема 3. Планування, як функція менеджменту	13	2	2	-	-	9	12,5	0,5	1	-	-	11
Тема 4. Організація взаємодії як функція менеджменту	19	4	2	-	-	13	20	-	1	-	-	19

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 5. Мотивація як функція менеджменту	15	2	2	-	-	11	12	-	1	-	-	11
Тема 6. Контроль як функція менеджменту	12	2	2	-	-	8	12		1	-	-	11
Разом за змістовим модулем 2	59	10	8	-	-	41	56,5	0,5	4	-	-	52
Змістовий модуль 3. Методи та технологія управління												
Тема 7. Загальна характеристика методів менеджменту	12	2	2	-	-	6	11,5	0,5	1	-	-	10
Тема 8. Використання інформації в менеджменті	10	2	2	-	-	6	11	-	1	-	-	10
Тема 9. Прийняття управлінських рішень	12	4	2	-	-	8	11		1	-	-	10
Разом за змістовим модулем 3	34	8	6	-	-	20	33,5	0,5	3	-	-	30
Змістовий модуль 4. Керівництво підприємством, форми влади та впливу												
Тема 10. Управління трудовим колективом	17	4	2	-	-	11	19,5	0,5	1	-	-	18
Тема 11. Керівництво в організації	11	2	2	-	-	7	11	-	1	-	-	10
Тема 12. Організація управлінської праці	8	2	-	-	-	6	10	-	-	-	-	10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Разом за змістовим модулем 4	36	8	4	-	-	24	40,5	0,5	2	-	-	38
Усього годин	150	30	20	-	-	100	150	2	10	-	-	138
Модуль 2												
ІНДЗ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	150	30	20	-	-	100	150	2	10	-	-	138

5. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2	3	4
1.	Менеджмент: сутність, розвиток та значення.	2	1
2.	Планування, як функція менеджменту.	2	1
3.	Організація взаємодії як функція менеджменту.	2	1
4.	Мотивація як функція менеджменту.	2	1
5.	Контроль як функція менеджменту.	2	1
6.	Методи менеджменту.	2	1
7.	Інформація і комунікації в менеджменті.	2	1
8.	Прийняття управлінських рішень.	2	1
9.	Управління трудовим колективом.	2	1
10.	Керівництво в організації	2	1
Разом		20	10

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до аудиторних занять (0,5 год./1 год. занять) – 25 год.;
- підготовка до контрольних заходів (6 год. на 1 кредит ЄКТС) – 30 год.;
- опрацювання окремих тем програми або їх частин, які викладаються на лекціях, – 45 год.

6.1. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2	3	4
1.	Тема 1. Менеджмент: сутність, розвиток та значення.	3	10
2.	Тема 2. Види підприємств та характеристика організацій	3	10
3.	Тема 3. Планування, як функція менеджменту	4	10
4.	Тема 4. Організація взаємодії як функція менеджменту	5	19
5.	Тема 5. Мотивація як функція менеджменту	4	10
6.	Тема 6. Контроль як функція менеджменту	4	10
7.	Тема 7. Загальна характеристика методів менеджменту	4	10
8.	Тема 8. Використання інформації в менеджменті	3	10
9.	Тема 9. Прийняття управлінських рішень	4	10
10.	Тема 10. Управління трудовим колективом	5	19
11.	Тема 11. Керівництво в організації	3	10
12.	Тема 12. Організація управлінської праці	3	10
Разом		45	138

7. Методи навчання

Під час лекційного курсу застосовується слайдова презентація (у програмі «Microsoft Power Point»), роздатковий матеріал, ілюстративні матеріали та схеми.

На практичних заняттях:

- використовується роздатковий матеріал (наочність) для формування у студентів системного мислення, розвитку пам'яті;
- проводиться дискусійне обговорення проблемних питань;
- задаються провокаційні питання.

8. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в усній та письмовій формі. Контрольні завдання за змістовим модулем включають теоретичні питання та задачу.

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;
- з практичних занять – шляхом усного опитування і перевірки виконаних практичних завдань.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

1. Розрахункові завдання, задачі, індивідуальні роботи (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

- 0% – завдання не виконано;
- 40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;
- 60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;
- 80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);
- 100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента недостатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

9. Розподіл балів за формами контролю

Поточна робота студента												Підсумковий модуль	Сума
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль №2				Змістовий модуль №3			Змістовий модуль №4				
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12		
15		15				15			15			40	100

T1, T2... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	для екзамену
90-100	відмінно
82-89	добре
74-81	
64-73	задовільно
60-63	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Основи менеджменту» включає:

1. Конспект лекцій на паперових носіях.
2. Конспект лекцій на електронних носіях.
3. Нормативні документи Міністерства освіти і науки України.
4. Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни «Основи менеджменту» для студентів напряму підготовки 6.070101 «Транспортні технології (автомобільний транспорт)» денної та заочної форм навчання / Сорока В.С., Толчачова З.О. – Рівне: НУВГП, 2014. – 20 с. [Методичне забезпечення] / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/197/1/02-03-40.pdf>
5. 06-08-08 Окорський, В. П. та Мандзюк, О. М. (2013) Методичні рекомендації до виконання курсової роботи на тему „Розробка системи менеджменту в організації” з навчальної ди-

дисципліни „Менеджмент” для студентів напрямів підготовки 6.030601 „Менеджмент” і 6.020105 „Документознавство та інформаційна діяльність” денної та заочної форм навчання. [Методичне забезпечення] / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/13118/1/06-08-08.pdf>

11. Рекомендована література

Базова

1. Андрушків Б.М. Основи менеджменту. / Б.М. Андрушків Б.М. – Львів: Світ, 1995.- 296 с.
2. Зінь Е.А. Основи менеджменту: Навчальний посібник. / Е.А.Зінь, В.С.Сорока, З.О.Толчанова. – Рівне: НУВГП, 2010.- 312 с.
3. Кузьмін О.Є. Основи менеджменту: Підручник. / О.Є.Кузьмін, О.Г.Мельник. – Київ: Академвидав, 2003. - 416 с.
4. Мартиненко М.М. Основи менеджменту: Підручник. / М.М. Мартиненко. – Київ: Каравелла, 2005.- 456 с.
5. Шегда А.В. Основи менеджменту. / А.В. Шегда. – Київ: Знання, 1998.- 495 с.

Допоміжна

1. Абрамов В.М. Нормування праці. Підручник / В.М. Абрамов, В.М. Данюк, А.М. Гриненко, А.М. Колот, В.І. Чернов; за ред. В.М.Данюка і В.М.Абрамова. – Київ, 1995. – 208 с.
2. Асаул А.Н. Менеджмент корпорации и корпоративное управление. Т.15: Монография / А.Н. Асаул, В.И. Павлов, Ф.И. Бескиерь, О.А. Мышко. – Санкт-Петербург: Гуманистика, 2006. – 328 с.
3. Безтелесна Л.І. Ринкові механізми управління людським розвитком: Монографія / Л.І. Безтелесна. – Рівне: НУВГП, 2006. – 310 с.
4. Дерлоу Д. Ключові управлінські рішення. Технологія прийняття рішень: Пер. з англ. / Д. Дерлоу. – Київ: Наукова думка, 2001. – 242 с.

5. Дячун О.В. Організація, нормування та оплата праці. Навч. посіб. / О.В. Дячун. – Львів, 2001. – 220 с.
6. Занюк С.С. Психологія мотивації: Навч. посібник / С.С. Канюк; головний ред. С.В.Головко. - Київ: Либідь, 2002. – 304 с.
7. Зінь Е.А. Управління автомобільним транспортом: навч. посіб. / Е.А. Зінь. – Рівне: НУВГП, 2011. – 326 с.
8. Зінь Е.А. Планування діяльності підприємства: Навч. посіб. / Е.А. Зінь, М.О. Турченко. – Рівне: НУВГП, 2008. – 136 с.
9. Кузьмін О.Є. Сучасний менеджмент. Навчально-прикладний посібник / О.Є. Кузьмін. – Львів: “Центр Європи”, 1995. – 176 с.
10. Корбутяк В.І. Діловодство: Навч. посіб. / В.І. Корбутяк, З.О.Толчанова – Рівне: НУВГП, 2010. – 122 с.
11. Малахов В. Етика спілкування: Навч. посібник. – Київ: Либідь, 2006. – 400 с.
12. Палеха Ю.І. Управлінське документування. У 2-х ч. Ч.2: Кадрове діловодство (зі зразками сучасних ділових паперів): Навч. посібник / Ю.І. Палеха. – 3-тє вид., доп. – Київ: Європейський університет, 2003. – 283 с.
13. Про оплату праці: Закон України від 24 березня 1995 року № 108/95-ВР. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
14. Савельєв Е.В. Короткий курс з економіки підприємства. Підручник /Е.В. Савельєв, Н.М.Гуляєва; За ред. Н.М.Ушакової. – Київ: ОДЕКС, 1999. – 750 с.
15. Чайка Г.Л. Організація праці менеджера: навч. посіб. / Г.Л. Чайка; передмова Шепелюк Г.О. – К.: Знання, 2007. – 420 с.

Закони, укази, постанови

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо посилення правового захисту громадян та запровадження механізмів реалізації конституційних прав громадян на підприємницьку діяльність, особисту недоторканність, безпеку, повагу до гідності особи, правову допомогу, захист). Закон України від 12.01.2005 № 2322-IV / Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-15>

2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення ведення бізнесу та залучення інвестицій емітентами цінних паперів. Закон України від 16.11.2017 № 2210-VIII / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-19>

Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Електронний ресурс розміщення в цифровому репозиторії / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ep3.nuwm.edu.ua/>

3. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua/>

4. Кабінет Міністрів України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>

5. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (http://www.nuwm.edu.ua/MySQL/page_lib.php)

6. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>